

T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR (Ünite değerlendirme) @sosyalbilgileretkinligim

1. XV. yüzyılda Avrupa'da yaşanan gelişmelerden bazıları tabloda yer almaktadır.

Coğrafi Keşifler	Okyanuslara açılan Avrupalı devletler hem Amerika kıtasını keşfettiler hem de doğunun zenginlik kaynağı olarak bilinen Hindistan'a denizden ulaştılar.
Rönesans	Rönesans'la akıl ve bilim ön plana çıktı ve dogmatik düşünceler sorgulanmaya başlandı.
Reform	Katolik Kilisesi kendisini düzeltmek, siyasi ve ilmî alanlardan elini çekmek zorunda kaldı.
Sanayi İnkılâbı	Küçük üretim atölyelerinin yerini büyük fabrikalar, insan gücünün yerini makine gücü aldı.

Tabloya göre XV. Yüzyılda Avrupa'da hangi alanla ilgili bir gelişme yaşanmamıştır?

- A) Dini B) Ekonomik C) Kültürel D) Askeri

2. Mustafa'nın hangi okula başlayacağı anne ve babası arasında tartışma konusu oldu. Çünkü annesi dinî eğitim alması amacıyla mahalle mektebine yazılmasını isterken babası modern eğitim veren başka bir okula yazılmasını istiyordu. Mustafa, annesinin isteği doğrultusunda önce mahalle mektebine başladı, sonra bu okuldaki eğitimini tamamlamadan Şemsi Efendi Mektebine kaydoldu.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nde bir eğitim birliği yoktu.
B) Babası Mustafa'nın asker olmasını istiyordu.
C) Ailesi okuyacağı okulla ilgili Mustafa Kemal'in fikrini aldı.
D) Şemsi Efendi Mektebi dini ağırlıklı eğitim veren bir kurumdu.

3. 1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayıldı ve bir şiddet gösterisine dönüştü. Halk, Paris'te yönetime el koydu. Krallık rejimi yıkıldı. İhtilalle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayıldı. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkiledi.

Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

- A) Azınlıkların isyan etmesine
B) Ekonominin zarar görmesine
C) Bağımsızlığın kaybedilmesine
D) Avrupa'nın açık pazarı haline gelmesine

4. Tanzimat Fermanı (1839) ile din, dil, ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmanlı vatandaşlarının kanunlar önünde eşit olduğu; can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığının devlet güvencesinde olduğu vurgulandı. Mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmayacağı belirtilirken askerlik erkekler için zorunlu hâle getirildi.

Bu bilgiler dikkate alındığında;

- I. Kanun gücünün varlığı kabul edildiği,
- II. Herkesin kanun önünde eşit sayıldığı,
- III. Azınlıkların devlete olan bağlılığı artırılmak istendiği,

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

5. 31 Mart Olayı'nda ayaklananların amacı, meşrutiyet yönetimine son vermektir. Gelişmeler üzerine meşrutiyet yanlıları Selanik'teki askerî kuvvetlerden yardım istedi. Selanik'te Hareket Ordusu adıyla bir ordu hazırlandı. Ayaklanma, Mustafa Kemal'in kurmay başkanlığını yaptığı Mahmut Şevket Paşa komutasındaki Hareket Ordusu tarafından bastırıldı.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mustafa Kemal, halk egemenliğini istemektedir.
- B) Ülkede yenilik taraftarı olmayanlar bulunmaktadır.
- C) Mustafa Kemal, siyasi gelişmeleri takip etmektedir.
- D) Ayaklanmanın çıkmasında Avrupalı devletlerin etkisi olmuştur.

6. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde fethedilen Selânik, Mustafa Kemal'in doğduğu sırada beş yüz yıllık bir Türk şehriydi. İşlek bir limanı ve Avrupa ile demir yolu bağlantısı bulunan Selânik, Osmanlı ülkesinin her bakımdan en gelişmiş şehirlerinden biriydi. Ekonomik ve kültürel canlılığın hâkim olduğu Selanik'te çeşitli dinlerden ve milletlerden insanlar bir arada yaşıyorlardı. Bu özellikleri nedeniyle şehir, Batı'dan gelen fikir akımlarının yerleşmesine elverişli bir konumda bulunuyordu. Aynı zamanda bir ordu merkezi olan Selânik, devletin geleceğinden kaygı duyan aydınların toplanıp gazeteler çıkardığı, cemiyetler kurduğu ve tartışmalar yaptığı siyasi bir merkezdi.

Metinde Selanik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Sosyal yapısına
- B) Ulaşım özelliklerine
- C) Kültürel unsurlarına
- D) Coğrafi özelliklerine

7. Atatürk Mehmet Emin Yurdakul hakkında; "Şiirlerinde bana milli benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı bulmuştum..." demiştir.

Atatürk bu sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Eserlerinde ifade özgürlüğünü işlediğini
- B) Özgürlük ve adalet kavramlarını işleyen şiirler yazdığını
- C) Millî kültür, millî birlik ve beraberlik konularında etkilendiğini
- D) Kendisini en çok etkileyen şairin Mehmet Emin Yurdakul olduğunu

8. Osmanlı Mebusan Meclisi'ne ait fotoğraf (1908).

Bu fotoğraftan;

- I. Halk seçimlere katılarak yönetimde söz sahibi oldu.
- II. Gayrimüslümanlarla Müslümanlar eşit hâle getirildi.
- III. Azınlıkların var olan hakları yasal güvence altına alındı.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III.

9. Trablusgarp Savaşı'nı fırsat bilen Balkan devletleri, Rusya'nın da kışkırtması ile Osmanlı Devleti'ne savaş açtı. 8 Ekim 1912'de Karadağ'ın Osmanlı Devleti'ne saldırısı ile Birinci Balkan Savaşı başladı. Osmanlı Devleti, Birinci Balkan Savaşı'nda Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile yaptığı savaşlarda başarılı olamadı. Savaş sonunda imzalanan Londra Antlaşması ile Osmanlı Devleti Midye-Enez çizgisinin batısındaki topraklarını ve Edirne'yi Balkan devletlerine bırakmak zorunda kaldı.

Buna göre aşağıdaki düşünce akımlarından hangisinin etkisinin azaldığı söylenebilir?

- A) Türkçülük B) Osmanlıcılık C) Batıcılık D) İslamcılık

10. Mustafa Kemal 1896 yılında Selânik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra öğrenimine Manastır Askerî İdadisinde devam etti. Onun matematiğe olan ilgisi bu okulda da sürdü. Ayrıca sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle edebiyata ve hitabet sanatına da ilgi duymaya başladı. Hatta şiir yazma denemelerinde bulundu. Ancak öğretmenlerinin, şiirin onu askerlikten uzaklaştıracağı yönündeki uyarıları üzerine bu hevesten vazgeçti. İdadide Mustafa Kemal'in ilgisini en fazla çeken derslerden biri de tarih idi. Onda hayatı boyunca devam edecek olan tarih sevgisinin oluşmasında Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey'in önemli rolü oldu. Bu arada Fransızcasını geliştirmeye önem veren Mustafa Kemal, Selanik'e gittiği tatil zamanlarında Fransızca dersleri aldı.

Metinden Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliği çıkarılabilir?

- A) İdealistliği B) İleri görüşlülüğü
C) Çok yönlülüğü D) Açık sözlülüğü